

Interview

column

GERARD VAN SANTEN

directeur Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei

'Multifunctionele Landbouw moet een echte sector worden'

De kansen van multifunctionele landbouw worden in Nederland nog te weinig benut, vond de Tweede Kamer. De minister van LNV heeft daarom eind 2007 de Taskforce Multifunctionele Landbouw in het leven geroepen, om zo de verbrede landbouw uit te laten groeien tot een vitale sector.

Marktontwikkeling, ruimte voor bedrijfsontwikkeling, versterking van ondernemerschap en ontwikkelen en delen van kennis. Dat zijn de doelstellingen van de Taskforce. "Na jaren van pionieren op individueel en regionaal niveau, is de tijd rijp voor een opschaling en professionalisering. Zowel aan de kant van de sector, de overheid als de markt", vindt Maarten Fischer, programmaleider van de Taskforce. Om te beginnen is het begrip multifunctionele landbouw afgebakend.

Fischer: "Activiteiten die daar onder vallen zijn zorglandbouw, educatie, recreatie en toerisme, kinderopvang, agrarisch natuurbeheer en directe verkoop van streekproducten. Paardenhouderij of energieproductie rekenen we er bijvoorbeeld niet toe."

Markt, ruimte voor ontwikkeling, kennis

De kern van de Taskforce ligt bij de ontwikkeling van een vitale markt voor multifunctionele landbouw. Daartoe zal de Taskforce marktpilots ondersteunen voor bijzondere product-marktcombinaties.

"Dat kan bijvoorbeeld een zorgverzekeraar zijn die een programma voor managers met een burn-out opneemt in de polis", legt Fischer uit. De doelstelling 'ruimte voor bedrijfsontwikkeling' heeft onder andere betrekking op de bestemming van agrarische grond. Nieuw ontwikkelde activiteiten vallen vaak niet onder de agrarische bestemming en dat geeft geregeld problemen met de gemeente. "We willen komen tot een gemeenschappelijke visie van VROM en LNV over wat er kan vallen onder de agrarische bestemming", aldus Fischer. "We gaan ook in verschillende provincies pilots opzetten om te kijken welke juridische gereedschappen we bijvoorbeeld kunnen gebruiken binnen de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, die 1 juli van kracht wordt."

Voor een goede kennisuitwisseling wordt er een 'Kennissnetwerk Multifunctionele Landbouw' opgezet, dat binnen een breder initiatief 'Kennissnetwerk Vitaal Platteland' zal bijdragen aan sectoroverstijgende kennisuitwisseling en samenwerking. De taskforce heeft daarom ook vroegtijdig samenwerking gezocht met het Netwerk Platteland. "We willen bijvoorbeeld samen een kennisbank opstarten", zegt Fischer. "Verder zullen we zoveel mogelijk samen optrekken in de communicatie en in de regionale aspecten van plattelandsontwikkeling en de multifunctionele landbouw."

Afgelopen week mocht ik, samen met anderen, reageren op de stelling of de reconstructie daadwerkelijk tot verandering leidt. De reacties waren divers en, eerlijk gezegd, in mijn ogen teleurstellend.

Ze concentreren zich vooral op het aantal bedrijfsverplaatsingen dat achterblijft en waar te weinig geld voor is.

Tja, en dan denk ik: "Leef ik in een andere wereld of is ons gebied zo bijzonder?" Ik vind dat de reconstructie in de Gelderse Vallei/Utrecht-oost volop tot verandering leidt. Ik zie dat er veel nieuwe stallen gebouwd worden in het landbouwontwikkelingsgebied en in het verwevingsgebied (waar boeren bij ons hun bouwblok voor de intensieve tak eenmalig met 30% mogen vergroten). Door de duidelijkheid die de reconstructie biedt, merk je dat ondernemers hun keuzes voor de toekomst kunnen maken. Ontwikkelingen die de overheid geen geld kosten, maar die ze via ruimtelijk beleid mogelijk maakt. Vergelijkbaar hiermee is de ontwikkeling van nieuwe landgoederen. Ook die maakt de reconstructie in ons gebied mogelijk en daarvan zijn er reeds meerdere gerealiseerd of in ontwikkeling. Ook projecten op het gebied van water, en de aankoop van nieuwe natuur en de inrichting ervan, worden in uitvoering genomen. Er is al 150 kilometer wandelpad gerealiseerd, er zijn nieuwe fietspaden aangelegd, dorpshuizen opgeknapt, nieuwe multifunctionele centra in kleine kernen ontwikkeld, en er is nieuwe verblijfsrecreatie geopend in de vorm van (grebbe)liniehutten. Allemaal projecten waar ondernemers, organisaties en vrijwilligers hun inzet geven en die bijdragen aan de doelen van het integrale Reconstructieplan voor het buitengebied. O ja, en dan zijn ook de eerste bedrijfsverplaatsingen uit extensiveringsgebied gerealiseerd met steun van de provincies en gemeenten via geld en ruimtelijk beleid.

Volgens mij is de grote opknopbeurt van het buitengebied bij ons zichtbaar in volle gang. En wij zijn toch niet uniek? Volgende week komt minister Verburg op veldbezoek. Ook zij heeft last van mensen om haar heen die vinden dat de voortgang niet snel genoeg gaat. Wij zullen haar laten zien wat er allemaal buiten gebeurt! Ik denk dat we haar wel kunnen overtuigen. En wie weet, "als er een schaap over de dam is ...."